

**Kenniscentrum
Bipolaire Stoornissen**

Jaarverslag 2018

Het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen streeft ernaar in Nederland de zorg voor mensen met een bipolaire (manisch-depressieve) stemmingsstoornis te verbeteren. Een tweede doel is de meest actuele kennis over deze aandoening te verzamelen, ontwikkelen en verspreiden.

Het Kenniscentrum, kortweg KenBiS, bundelt de deskundigheid van gespecialiseerde professionals, patiënten en naastbetrokkenen. Het nodigt professionals uit deel te nemen aan een groeiend netwerk van academische en psychiatrische centra en de patiëntenvereniging Plusminus (voorheen VMDB). De partners in het netwerk bouwen samen aan de kwaliteit van diagnostiek en behandeling.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
Klinisch Wetenschappelijke Vergaderingen	5
Protocol lichttherapie	6
Nieuwe psycho-educatiecursus	7
Masterclass en Masterclass Light	8
Deelnemers en donateurs	9
Willem Nolen Prijs	12
World Bipolar Day	13
Promoties	14
Organisatie	15

VOORWOORD

Ik zit in Winterswijk dit voorwoord te schrijven. Het gaat over 2018 maar het is inmiddels juni 2019. Je kijkt terug, wat hebben we als Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS) gedaan in 2018? En je kijkt allang weer vooruit: wat gaan we doen?

Wat doe ik in Winterswijk? We zijn vandaag te gast bij GGNet, sinds vele jaren een van onze deelnemers. KenBiS is een rondreizend circus geworden. Ooit kwamen we altijd bijeen in Utrecht of Zeist, lekker centraal in het land, maar ook steeds op dezelfde plek. Maar KenBiS zit niet op één plek. We zijn geen (kennis)centrum met een hoofdkantoor. KenBiS zit door het hele land en dat netwerk breidt zich steeds verder uit.

Een aantal jaren geleden besloot de Deelnemersraad om dan ook door het hele land te vergaderen. Niet altijd praktisch (Winterswijk, Maastricht, Groningen, Heerhugowaard: mijlen op zeven), maar wel geweldig om een indruk te krijgen wat er ter plekke gebeurt en wie de mensen zijn die dat doen. De deelnemende instelling als gastheer, met een fors aandeel in de Klinisch Wetenschappelijke Vergadering van die keer.

Vier maal per jaar is er zo'n 'KenBiS marathon': bestuursvergadering, lunch, deelnemersraad, geaccrediteerde klinisch wetenschappelijke vergadering, visitatie van de deelnemer, parallelle werkgroepvergaderingen en nog even napraten. Het bruist en het bloeit, en aan het einde van zo'n dag gaan we geïnspireerd en opgeladen huiswaarts, ook wel blij dat het weekend is, want het zijn intensieve bijeenkomsten. Dat krijg je als het over de bipolaire stoornis gaat...

Dat doen we al vele jaren en steeds zijn er veel deelnemers, ook in de uithoeken van ons land. De pauzes zijn belangrijk voor informeel overleg, uitwisseling van ideeën, soms de kiem van nieuwe projecten. En altijd is er een stevige inbreng van plusminus, om het spanningsveld tussen patiënten, naastbetrokkenen en behandelaars op een constructieve wijze in stand te houden. Waar leidt dat toe?

Dit jaarverslag spreekt voor zichzelf. Dit is KenBiS.

Ralph Kupka
voorzitter Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen
hoogleraar Bipolaire Stoornissen UMC Amsterdam

KLINISCH WETENSCHAPPELIJKE VERGADERINGEN

Elk kwartaal is een van de deelnemende instellingen gastheer voor de vergaderingen van KenBiS. Op deze kwartaalbijeenkomsten wordt, naast de reguliere vergaderingen van onder andere het bestuur en de verschillende werkgroepen, de deelnemersraadvergadering gehouden. In deze vergadering worden ervaringen uitgewisseld tussen de verschillende deelnemende instellingen. Actuele kwesties rond behandeling, organisatie en beleid worden gesproken. In de middag is er aansluitend de Klinisch Wetenschappelijke Vergadering, geaccrediteerd door NVvP, V&VN en VSR.

In 2018 vonden de goed bezochte en levendige bijeenkomsten plaats in Eindhoven (GGZE), Wolfheze (Pro Persona), Amsterdam (GGZ inGeest) en in Den Bosch (Reinier van Arkel). Hieronder een overzicht van de sprekers en onderwerpen tijdens de Klinisch Wetenschappelijke Vergaderingen in 2018.

23 maart 2018 – GGZE Eindhoven

Psycho-educatie cursus blended care

Lithium en nierfunctie zelftest!

Lancering protocol Lichttherapie bij bipolaire stoornissen

Onderzoek naar Lichttherapie bij patiënten met een winterdepressie in het kader van een bipolaire stoornis type I en II

De rol van Imagery in bipolaire stoornissen

Lisette Rops en Noreen Arends

Marius Reijnen en Steven Staal

Raphael Schulte

Lotte van Hout

Karin van den Berg

15 juni 2018 – Pro Persona Wolfheze

Het BALANS-onderzoek: Mindfulness-Based Cognitieve Therapie voor de bipolaire stoornis

Keuzekaarten bipolaire stoornis: van zorgstandaard naar toolkit

Presentatie website 'de bipolaire stoornis en erfelijkheid'

Film jezelf! Een interventie om hulpverleners op een opname

afdeling kennis te laten maken met de gezonde mens.

Imke Hanssen

Dwayne Meijnckens

Eline Regeer

Peter Goossens

21 september 2018 - GGZ inGeest Amsterdam

Stageren van bipolaire stoornissen

Zwangerschapspreventieprogramma bij gebruik van valproïnezuur bij vrouwen in de vruchtbare leeftijd + lamotrigine mbt

hemophagocytic lymphohistiocytosis (HLH)

ISBD Taskforce pitches

Afra van der Markt

Dr. Liana Gross-Martirosyan

Verschillende KenBiS-leden

14 december 2018 – Reinier van Arkel

Impliciete en expliciete gezamenlijke besluitvorming bij patiënten met een bipolaire stoornis.

Zin en onzin van jaarlijkse labbepalingen bij valproaatbehandeling

Wat kunnen we leren van de ervaringen van patiënten met

lithiumnefropathie aan de dialyse?

'Hoe schadelijk is uw manie voor u en uw naasten?' Gedeelde

besluitvorming over antidepressiva bij bipolaire depressie

Doris Verwijmeren

Koen P. Grootens

Angèle Kerckhoffs

Veronique H.L.E. van Thiel

Erwin G.T.M. Hartong

Koen P. Grootens

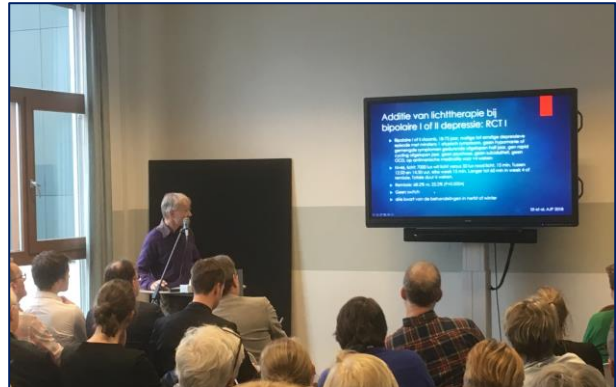
PROTOCOL LICHTTHERAPIE

In 2018 publiceerde de werkgroep 'chronotherapie' van KenBiS het protocol lichttherapie bij de behandeling van bipolaire stoornissen.

Tijdens de klinisch wetenschappelijke vergadering in maart 2018 presenteerde Raphael Schulte, voorzitter van de werkgroep chronotherapie, het protocol.

De werkgroep chronotherapie van KenBiS werd in 2018 genomineerd voor de Willem Nolen Prijs voor het ontwikkelen van het protocol lichttherapie bij bipolaire stoornissen.

De leden van de werkgroep chronotherapie: Raphael Schulte, Rixt Riemersma, Anja Stevens, Loes Kaarsgaren, Marieke Eldering, Dorien Postma, Lisette Rops en Benno Haarman.

Periodiciteit is een kenmerk van stemmingsstoornissen (Lieveerse e.a. 2012). De stemmingsepisoden kunnen bij sommige patiënten in bepaalde seizoenen optreden, zoals bij een winterdepressie.

Ook op symptoomniveau kan periodiciteit zichtbaar zijn, zoals de dagschommeling van een depressieve stemming, ontwakken in de vroege ochtend, en andere slaap(fase)stoornissen.

Onderzoek naar de slaap-waakcyclus en temperatuurcycli wijzen erop dat deze bij stemmingsstoornissen verschoven kunnen zijn: bij depressie vertraagd en naar achteren, en bij manie versneld en naar voren. Al sinds de jaren tachtig van de twintigste eeuw wordt onderzoek verricht naar lichttherapie als behandeling van depressie. Chronobiologische veranderingen lijken een bijdrage te leveren aan stemmingsstoornissen, maar het is onduidelijk op welke manier dit precies gebeurt.

[Het protocol is gepubliceerd op de website van KenBiS.](#)

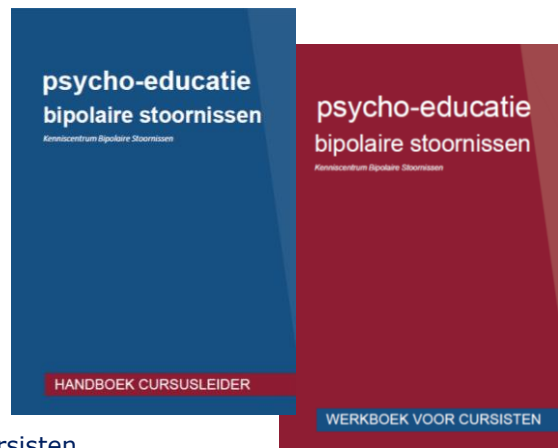
NIEUWE PSYCHO-EDUCATIECURSUS

In 2018 verscheen de nieuwe psycho-educatiecursus bipolaire stoornissen. De cursus werd binnen de deelnemende KenBiS-instellingen als pilot gegeven in 2014. De uitkomsten van de evaluatie en de ervaringen van de instellingen en de deelnemers werden meegenomen in de ontwikkeling van de definitieve versie. De nieuwe psycho-educatiecursus is het resultaat van jarenlange nauwe samenwerking tussen de werkgroep psychotherapie van KenBiS en de werkgroep psycho-educatie van Plusminus (voorheen VMD)B.

Ed van Gent was in de jaren tachtig van de vorige eeuw wereldwijd de eerste die psycho-educatiecursussen voor mensen met een bipolaire stoornis en hun betrokkenen opgezet heeft. Anderen volgden hem en inmiddels hoort de cursus in Nederland bij de standaardbehandeling.

Het is goed aangetoond dat het volgen van de cursus de kans op een recidief kleiner maakt. Sinds de beginjaren zijn internationaal verschillende modellen van psycho-educatie onderzocht, wat voor het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS) aanleiding was om een nieuw prototype te ontwikkelen. Alle onderzochte cursussen behelzen thema's als: het bio-psychosociale model, een beschrijving van de verschillende episodes en het herkennen van vroege symptomen en gebruik van medicatie. Sommige cursussen leggen bijzondere nadruk op zelfmanagement en psychologische behandelvormen als verbetering van de communicatie, probleem oplossen en stressreductie.

Deze psychologische elementen ontbraken tot nu in de gebruikelijke Nederlandse formats en zijn in de huidige cursus opgenomen. Dit maakte wel nodig dat het aantal bijeenkomsten moest worden verhoogd naar twaalf. Net als voorheen is de nieuwe cursus voor patiënten samen met hun betrokkenen. De cursus wordt gegeven door twee behandelaars. Soms wordt een ervaringsdeskundige als tweede cursusleider ingezet. Al enige ervaring in het behandelen van mensen met een bipolaire stoornis en het werken met groepen is nodig om de cursus te kunnen geven. Een handboek voor cursusleiders geeft didactische aanwijzingen en beschrijft voor elke sessie de leerdoelen, inhoud en werkvormen. Ook is er een werkboek voor de cursisten.

Train de trainercursus

Op 24 oktober werd de eerste train the trainer cursus voor deze nieuwe psycho-educatiecursus gegeven. De deelnemers werden door de cursus bekend met de theoretische achtergronden en raakten wegwijs in het cursusmateriaal. Verder werd er geoefend de psycho-educatiecursus te geven en leerden de deelnemers omgaan met valkuilen en moeilijke situaties. Op dezelfde dag werden op dezelfde locatie zowel de professionals als de ervaringsdeskundigen getraind.

Cursusmaterialen

De cursusmaterialen voor de nieuwe psycho-educatie zijn verkrijgbaar via de website van KenBiS. Deelnemende instellingen kunnen tegen een gereduceerd tarief de materialen aanschaffen.

De train the trainer cursus zal ook in 2019 door KenBiS en Plusminus (voorheen VMDB) georganiseerd worden.

MASTERCLASS EN MASTERCLASS LIGHT

Een van de doelen van het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen is om de actuele kennis over de bipolaire stoornis te verzamelen, te ontwikkelen en te verspreiden. Dat gebeurt jaarlijks door de organisatie van de masterclass bipolaire stoornissen en de masterclass light.

Masterclass Bipolaire Stoornissen

De vijfdaagse masterclass bipolaire stoornissen wordt sinds 2007 jaarlijks door KenBiS aangeboden.

Ook in 2018 vond deze masterclass plaats en werden 27 enthousiaste professionals geschoold. De groep bestond uit sociaal psychiatrisch verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en een arts.

Tijdens de masterclass bipolaire stoornissen 2018 behandelden de docenten, die allen met beide benen in de praktijk staan, de volgende onderwerpen:

Psychiatrische en verpleegkundige diagnostiek
Medicamenteuze behandeling en begeleiding
Compliance (therapietrouw)
Verpleegkundige interventies
Cognitieve klachten bij de bipolaire stoornis
Psychologische- en psychotherapeutische behandelingen
Meten is weten: de meest gangbare meetinstrumenten
Comorbiditeit zoals middelenmisbruik, angst- en persoonlijkheidsstoornissen en somatische comorbiditeit
Psychiatrie en zwangerschap: kindervens, effecten van medicatie op de vrucht, borstvoeding
Verpleegkundige zelfmanagementstrategieën
Psycho-educatie bipolaire stoornissen
Arbeidsgerelateerde vraagstukken (ziektewet, UWV, regelgeving)
Organisatie van de werkplek
De bipolaire stoornis vanuit het perspectief van de patiënten en hun naasten
Het klinisch pad als hulpmiddel ter verbetering van de zorg

Masterclass Light

Een bipolaire stoornis is een ernstige aandoening. Veelal worden mensen met een bipolaire stoornis behandeld in de specialistische ggz of de topreferente ggz. Toch worden steeds meer mensen na een stabiele periode verwezen naar de basisGGZ of zelfs helemaal terug naar de huisarts. De basiskennis met betrekking tot de bipolaire stoornis is vaak onvoldoende aanwezig.

Door het aanbieden van de masterclass light hoopt KenBiS de zorg voor mensen met een bipolaire stoornis verwezen naar de basisGGZ of de huisarts te verbeteren.

In 2018 werd de masterclass light 2 maal gehouden, beide keren werd de cursus incompany aangeboden. Zo werden professionals van GGZ-NHN en GGZ inGeest gedurende een dag getraind.

Deze masterclass light is een eendaagse cursus waar de onderwerpen diagnostiek, zelfmanagement en farmacologie ten aanzien van de bipolaire stoornis centraal staan.

De masterclass light wordt georganiseerd voor praktijkondersteuners (POH-GGZ) en verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten en ervaringsdeskundigen werkzaam binnen FACT-teams, op opname-afdelingen of in de basisGGZ.

DEELNEMERS EN DONATEURS

Interview Dick Brouwer en Willem-Jan Derks van GGNet, een van de deelnemende instellingen

Dick Brouwer, psychiater bij GGNet, nam in 2018 na tien jaar afscheid van de deelnemersraad van KenBiS. Zijn collega psychiater Willem-Jan Derks volgde hem op.

Dick en Willem Jan vertellen over de toegevoegde waarde van het deelnemerschap van GGNet aan KenBiS voor de organisatie, voor hen als professional en voor hun patiënten.

Het deelnemerschap van GGNet aan KenBiS is van grote toegevoegde waarde voor de inhoud, organisatie en ontwikkeling van zorg voor patiënten met een bipolaire stoornis binnen GGNet. Het waardevolle landelijke netwerk zorgt ervoor dat alle aspecten van de zorg voor deze doelgroep besproken worden en de instelling aangehaakt blijft bij de actuele ontwikkelingen ten aanzien van goede zorg voor deze specifieke doelgroep. Met deelname KenBiS haalde GGNet in de afgelopen jaren veel voordeel in de ontwikkeling van de zorg voor mensen met een bipolaire stoornis. Dick en Willem-Jan hebben in de discussie over de zorg voor bipolaire stoornissen in de BGGZ de ontwikkelingen bij GGNet gedeeld binnen de deelnemersraad. Verantwoorde afschaling en gebruik van één EPD met daardoor goede logistiek en inzicht in laboratoriumbepalingen is binnen GGNet goed geregeld, mede door een goede somatiekpoli met masterclass geschoolde bipolair verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten.

Het onderlinge contact met collega's uit het land over de inhoud en organisatie van zorg wordt door Dick en Willem-Jan bijzonder gewaardeerd. Er is veel kennis en kunde nodig om goede zorg te kunnen leveren en het delen van kennis tijdens de KenBiS-vergaderdagen helpt om blijvend goede zorg te leveren aan deze boeiende maar soms ook ingewikkelde doelgroep.

Het KenBiS is een breed en professioneel platform door de unieke samenwerking tussen KenBiS en Plusminus. Een mooi voorbeeld daarvan is dat bij de deelnemersraadvergaderingen alle geledingen aanwezig zijn, zowel patiënt als hoogleraar zijn vertegenwoordigd. Een ander voorbeeld is de voorbereiding vanuit KenBiS voor de invulling voor World Bipolar Day. Met de voeding vanuit KenBiS heeft GGNet een aantal keren een levendige bijeenkomst voor patiënten, naastbetrokkenen en professionals kunnen organiseren.

Voor Dick en Willem-Jan is het deelnemerschap aan KenBiS een extra stimulans om de zorg voor patiënten met een bipolaire stoornis goed te blijven organiseren. Zeker ook gezien de herstelbeweging die op dit moment bijzonder actueel is. Binnen GGNet werden de verschillende expertkringen minder gefaciliteerd waardoor deze kringen meer naar de achtergrond verdwenen. De kennis over deze specifieke doelgroep mag niet verloren gaan, er moet state of the art behandeling geboden blijven worden. Het deelnemerschap aan KenBiS draagt daaraan bij.

De voordelen die het deelnemerschap met zich meebrengt helpt de professional om goede zorg te leveren en geeft de patiënt zekerheid over een actueel, richtlijnconform zorgaanbod. Het gereduceerde tarief voor de aanschaf van het nieuwe psycho-educatiecursusmateriaal en de flinke korting die deelnemende instellingen krijgen op het cursusgeld voor deelname aan de masterclass bipolaire stoornissen zijn prachtige voorbeelden van de voordelen die het deelnemerschap biedt.

We vroegen Dick wat zijn betrokkenheid aan KenBiS betekent heeft voor zijn persoonlijke carrière. Dick is sinds 1991 betrokken geweest bij KenBiS, eerst vanuit de LithiumPlus werkgroep onder leiding van Hans Kamp, Elise Knoppert en Ed van Gent, voordat Ralph Kupka het stokje overnam. Na vertrek van Dorine Postma als vertegenwoordiger van GGNet in de deelnemersraad nam Dick haar plaats in. Voor Dick heeft de focus in zijn werk altijd gelegen op het leveren van goede patiëntenzorg volgens de richtlijnen. Zijn focus lag minder op onderzoek maar door het deelnemerschap aan KenBiS is hij, en daarmee GGNet, wel betrokken geweest bij een aantal multi-centerstudies.

De betrokkenheid bij KenBiS betekende voor Dick dat hij werd ondersteund in de professionele omgang met een grote groep van zijn patiënten. Als generalistische doener met een brede belangstelling hielp KenBiS hem om goede zorg te leveren maar deze ook praktisch en logistiek goed te organiseren. Het maakte zijn werk leuker en meer verantwoord. De klinisch wetenschappelijke vergaderingen houden zeker zijn persoonlijke belangstelling.

Deelnemende instellingen

KenBiS bedankt de deelnemende instellingen dat zij KenBiS ondersteunen met menskracht, financieel en/of organisatorisch. Geïnspireerde en gemotiveerde professionals zijn de onmisbare schakel tussen de individuele patiënt met een bipolaire stoornis en het landelijk KenBiS-netwerk dat beoogt de kwaliteit van zorg voor deze patiënt steeds verder te verbeteren.

De deelnemers aan KenBiS in 2018:

Meer informatie over de deelnemers is te vinden op onze website www.kenbis.nl.

Donateurs

KenBiS bedankt haar donateurs voor hun belangstelling en hun bijdrage aan KenBiS. Ook zij helpen, vaak al jarenlang, bij het realiseren van de doelstellingen van KenBiS.

Onze donateurs zijn van harte welkom bij de klinisch wetenschappelijke vergaderingen die elke drie maanden georganiseerd worden. Voor deze vergaderingen wordt altijd accreditatie aangevraagd bij de NVvP, VSR en V&VN. Verder ontvangen de donateurs de KenBiS nieuwsbrief die elk kwartaal verschijnt.

De nieuwsbrieven van KenBiS zijn terug te vinden op onze website, www.kenbis.nl.

KenBiS nieuwsbrief 9 - maart 2018

Hierbij ontvangt u de negende nieuwsbrief van het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS).

Doel van de nieuwsbrief is om 4 keer per jaar nieuws en kennis te delen: actuele informatie over het KenBiS, nieuws vanuit de VMDB en de bij het KenBiS aangesloten instellingen. Verder wordt er informatie gegeven over verschillende wetenschappelijke onderzoeken en promoties.

World Bipolar Day 2018

'De bipolaire stoornis op het witte doek' is het thema voor World Bipolar Day in 2018. De deelnemende instellingen aan KenBiS organiseren in samenwerking met de VMDB door het hele land bijeenkomsten waar doorgepraat wordt over hoe de bipolaire stoornis wordt verbeeld in films en of dit bijdraagt aan het verminderen van stigma of juist niet?

Op de website van KenBiS zijn de initiatieven van de deelnemende instellingen te vinden.

[Lees verder »](#)

KenBiS nieuwsbrief 10 - juni 2018

Hierbij ontvangt u de tiende nieuwsbrief van het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS).

Doel van de nieuwsbrief is om 4 keer per jaar nieuws en kennis te delen: actuele informatie over het KenBiS, nieuws vanuit de VMDB en de bij het KenBiS aangesloten instellingen. Verder wordt er informatie gegeven over verschillende wetenschappelijke onderzoeken en promoties.

Website Erfelijkheid Bipolair gelanceerd!

Op 15 juni werd tijdens de Klinisch Wetenschappelijke Vergadering van KenBiS bij Pro Persona de website Erfelijkheid Bipolair gelanceerd.

Veel patiënten met een bipolaire stoornis en hun betrokkenen krijgen gedurende hun leven te maken met vragen en dilemma's rondom erfelijkheid bij de bipolaire stoornis. Op de website www.erfelijkheidbipolair.nl is meer informatie te vinden over dit thema.

[Lees verder »](#)

KenBiS nieuwsbrief 11 - september 2018

Hierbij ontvangt u de elfde nieuwsbrief van het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS).

Doel van de nieuwsbrief is om 4 keer per jaar nieuws en kennis te delen: actuele informatie over het KenBiS, nieuws vanuit de VMDB en de bij het KenBiS aangesloten instellingen. Verder wordt er informatie gegeven over verschillende wetenschappelijke onderzoeken en promoties.

Train the trainer cursus nieuwe psycho-educatiecursus bipolaire stoornissen

Op woensdag 24 oktober 2018 organiseren de Vereniging voor Manisch-Depressieven en Betrokkenen (VMDB) en het KenBiS de eerste train the trainer cursus bij Dimence in Deventer. Op dezelfde dag zullen op dezelfde locatie zowel de ervaringsdeskundigen als de professionals getraind worden waarbij er gelegenheid is tot uitwisseling.

[Lees verder »](#)

KenBiS nieuwsbrief 12 - december 2018

Hierbij ontvangt u de twaalfde nieuwsbrief van het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS).

Doel van de nieuwsbrief is om 4 keer per jaar nieuws en kennis te delen: actuele informatie over het KenBiS, nieuws vanuit de VMDB en de bij het KenBiS aangesloten instellingen. Verder wordt er informatie gegeven over verschillende wetenschappelijke onderzoeken en promoties.

Willem Nolen Prijs 2018 toegekend aan Nick Bronsting en Nienke van Houwelingen en de KenBiS werkgroep 'Erfelijkheid Bipolair'

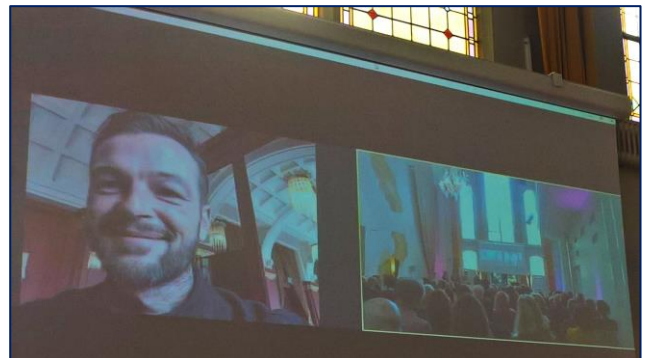
Tijdens het Najaarsymposium Bipolaire Stoornissen 2018 is de Willem Nolen Prijs voor bipolaire stoornissen 2018 toegekend aan de werkgroep 'Erfelijkheid Bipolair' van het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS), bestaande uit de initiatiefnemers Nick Bronsting en Nienke van Houwelingen, de psychiaters Ronald Vonk, Eline Regeer en Manon Hillegers en Marieke van Eijkelen namens de Vereniging voor Manisch-Depressieven en Betrokkenen (VMDB).

[Lees verder »](#)

WILLEM NOLEN PRIJS 2018

Op 9 oktober 2018 werd in Amersfoort tijdens het 15^e najaarssymposium *Bipolaire Stoornissen de Willem Nolenprijs voor Bipolaire Stoornissen* uitgereikt aan de werkgroep *Erfelijkheid van KenBiS*.

De werkgroep bestaande uit de initiatiefnemers Nick Bronstring en Nienke van Houwelingen, de psychiaters Ronald Vonk, Eline Regeer en Manon Hillegers en Marieke van Eijkelen namens Plusminus (voorheen VMDB) ontving uit handen van Willem Nolen de prijs in de vorm van een bronzen beeldje gemaakt door Jennifer Hoes.

De werkgroep heeft de website [Erfelijkheid Bipolair](#) ontwikkeld die met teksten en korte video's zeer adequate voorlichting biedt over de erfelijkheid van bipolaire stoornissen, bedoeld voor zowel patiënten en andere geïnteresseerden als behandelaren. Aanleiding voor de ontwikkeling van deze website was de sponsorfietsstocht '[Als Juffrouw Vlinder kon fietsen](#)' van Nick en Nienke in 2016 naar Santiago de Compostella. Hiermee hebben zij geld ingezameld voor onderzoek naar de erfelijkheid van bipolaire stoornissen.

De jury was onder de indruk van de prestatie van Nick en Nienke en over de manier waarop zij hun boodschap dat er behoefte is aan goede informatie over de erfelijkheid van bipolaire stoornissen, hebben uitgedragen. En daarnaast over hoe dat in een samenwerking tussen betrokkenen en deskundigen heeft geleid tot een prachtige, wetenschappelijk onderbouwde website.

Andere genomineerden

De andere twee genomineerden voor de prijs waren Bodine de Walle, sociaal agoog en ervaringswerker bij GGz inGeest, voor de ontwikkeling van de cursus 'Hoe overleef ik mijn doodsgedachten' en de KenBiS werkgroep chronotherapie voor het ontwikkelen van het protocol lichttherapie bij bipolaire stoornissen.

'Willem Nolenprijs voor Bipolaire Stoornissen'

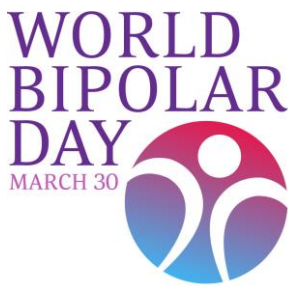
Willem Nolen is emeritus hoogleraar psychiatrie in het UMC Groningen. Een belangrijk deel van zijn loopbaan heeft hij gewijd aan de zorg voor patiënten met een bipolaire (manisch-depressieve) stoornis en aan wetenschappelijk onderzoek naar deze aandoening. Bij zijn emeritaat in 2013 is, mede op initiatief van het KenBiS, de 'Willem Nolenprijs' in het leven geroepen, een prijs die jaarlijks wordt uitgereikt.

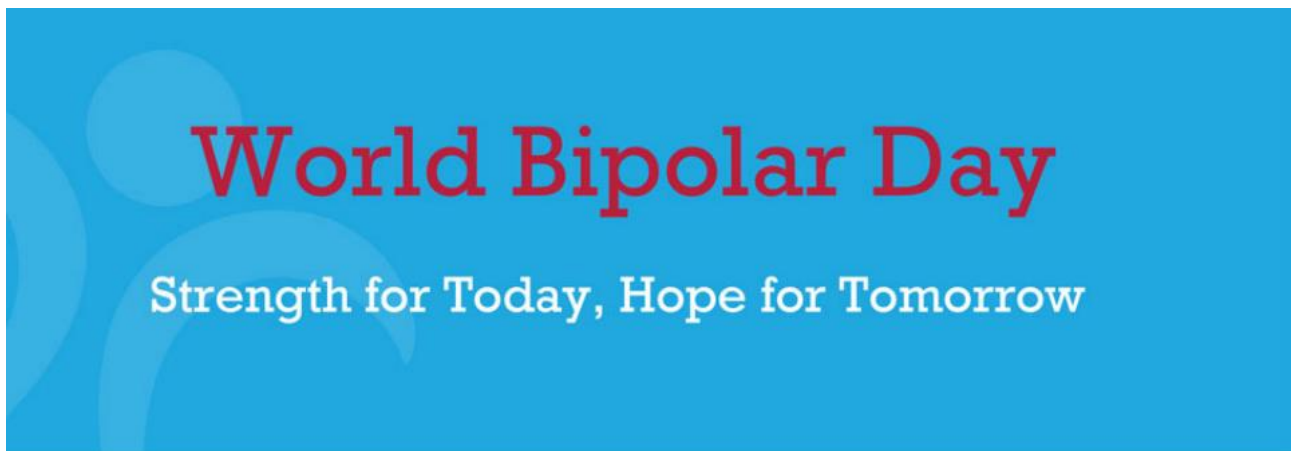
WORLD BIPOLAR DAY

Elk jaar op 30 maart, de geboortedag van Vincent van Gogh, is het World Bipolar Day. Vincent van Gogh werd postuum gediagnosticeerd als mogelijk een bipolaire stoornis te hebben gehad. De boodschap van World Bipolar Day is om wereldwijd aandacht te vragen voor de bipolaire stoornis en stigma tegen te gaan. Door internationale samenwerking is het doel om wereldwijd informatie te geven over de bipolaire stoornis om zo meer begrip voor en kennis over de stoornis te creëren.

In 2018 organiseerden de deelnemende instellingen in samenwerking met Plusminus (voorheen VMDB) door het hele land bijeenkomsten met als thema 'de bipolaire stoornis op het witte doek'.

Tijdens de bijeenkomst werden er vier filmfragmenten vertoond. Aan de hand van stellingen werd besproken hoe de bipolaire stoornis wordt neergezet in de films en of dit helpend is in de beeldvorming over de ziekte. De bijeenkomsten werden door het hele land goed bezocht en gewaardeerd!

De organisatie van bijeenkomsten rondom World Bipolar Day is een jaarlijks terugkerende activiteit en een samenwerking tussen de bij KenBiS aangesloten instellingen, Plusminus en de International Society for Bipolar Disorders. Ook in 2019 zal er opnieuw aandacht worden besteed aan World Bipolar Day.

PROMOTIES

In 2018 waren er maar liefst negen promoties op het gebied van bipolaire stoornissen. KenBiS feliciteert deze doctors met het voltooien van hun onderzoek en wenst hen veel succes bij hun verdere wetenschappelijke loopbaan!

Kursat Altinbas promoveerde op 18 maart aan de Maastricht University op het proefschrift: Reconstructing the diagnostic framework of bipolarity.

Richard Wesseloo promoveerde op 21 maart aan de Erasmus Universiteit Rotterdam op het onderzoek: Bipolar Spectrum Disorder During Pregnancy and the Postpartum Period.

Lucia Abramovic promoveerde op 3 april aan de Universiteit Utrecht op het onderzoek: The role of psychiatric medication in brain structure in bipolar disorder patients.

Marasha de Jong promoveerde op 18 mei aan de Universiteit Maastricht op haar proefschrift: Between mood and matter; studies on the interface between mood disorders and physical conditions.

Karlijn Becking promoveerde op 9 juni aan de Rijksuniversiteit Groningen op het proefschrift: Inflammatory Matters. Exploring the underlying pathophysiology of unipolar and bipolar disorder.

Mariëtte Nederlof promoveerde op 11 juni aan de Universiteit Utrecht op het proefschrift: Monitoring patients using psychotropic drugs.

Lynn van Camp promoveerde op 5 september aan de Universiteit van Antwerpen op het proefschrift: Insight in Bipolar Disorder.

Eva Maassen promoveerde op 13 december aan de Vrije Universiteit Amsterdam op het proefschrift: A gap between the science and the art of medicine. Understanding and aligning evidence based medicine and patient centered care in bipolar disorder.

Annet van Bergen promoveerde op 21 december aan de Universiteit Utrecht op het proefschrift: Pharmacological treatment and determinants of psychosis in patiënts with Bipolar Disorder.

ORGANISATIE KENBIS

Het KenBiS kende in 2018 een bestuur en een raad van toezicht, ondersteund door een aantal bureaumedewerkers. De leden van de raad van toezicht, het bestuur en de deelnemersraad van het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen zijn onbezoldigd. De bureaumedewerkers worden gedetacheerd vanuit een van de deelnemende instellingen aan KenBiS of zijn freelance medewerkers. Zij ontvangen een vergoeding voor verrichte werkzaamheden.

Samenstelling bestuur 2018

De heer prof. dr. R.W. (Ralph) Kupka, psychiater, hoogleraar bipolaire stoornissen VUmc, voorzitter
De heer dr. R. (Ronald) Vonk, psychiater, penningmeester
Mevrouw drs. A.W.M.M. (Anja) Stevens, psychiater, secretaris
Mevrouw dr. R.F. (Rixt) Riemersma, psychiater, lid
Mevrouw I. (Irma) Otto, ervaringsdeskundige, lid
De heer P. (Peter) van Leeuwen, verpleegkundig specialist GGZ, lid
Mevrouw C. (Carol) Lamers, naastbetrokkene, lid (per 30-05-2018)

Samenstelling raad van toezicht (tot 30 november 2018)

De heer F.R. (Frits) Loozeijer, bestuurder, voorzitter
De heer prof. dr. W.A. (Willem) Nolen, emeritus hoogleraar emotionele stoornissen RUG, psychiater, lid
De heer H.M. (Hans Maarten) Bolle, lid

Samenstelling bureau 2018

Mevrouw P. (Paula) Rinkema, financieel adviseur bestuur (tot 01-07-2018)
Mevrouw T.J. (Tanja) Dijk, manager bureau
De heer M. (Matthijs) Abeelen, webmaster

Wijzigingen organisatie KenBiS in 2018

In 2018 nam KenBiS afscheid van Paula Rinkema als financieel adviseur van het bestuur en voormalig manager van het bureau. Paula is vanaf de start betrokken geweest bij KenBiS en heeft een bijzonder waardevolle bijdrage geleverd aan de opzet en ontwikkeling van het kenniscentrum. Tijdens de deelnemersraadvergadering in juni 2018 nam zij afscheid van KenBiS.

Tevens nam KenBiS afscheid van de leden van de raad van toezicht. De raad van toezicht heeft een waardevolle bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het beleid en de speerpunten van KenBiS. Aanleiding voor de overgang naar een raad van advies voor KenBiS is de overtuiging van zowel de raad van toezicht als het bestuur dat gezien de organisatie een raad van advies beter passend zou zijn.

De deelnemersraad van KenBiS is geïnformeerd en middels een stemming zijn de leden akkoord gegaan met deze wijziging. Op 30 november 2018 zijn de statuten van de stichting gewijzigd en is de raad van toezicht opgeheven.

Het bestuur is in 2018 gestart met het werven van leden voor de nieuwe raad van advies.

Deze raad van advies zal in 2019 verder vorm krijgen.

KenBiS, juni 2019